

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

Elektrik Talebinde 2 Yıllık Büyüme Temiz Enerjiden Karşılancak

Uluslararası Enerji Ajansı'nın (IEA) Elektrik Piyasası Raporu'na göre, küresel elektrik talebinde bu yıl öngörülen yüzde 2'lik büyümenin geçen yılki büyümenin altında kalacağı tahmin ediliyor. Elektrik talebindeki artışın yavaşlamasında gelişmiş ekonomilerin talebindeki daralmanın etkisi görülürken, ABD'de elektrik talebinin bu yıl yüzde 2, Japonya'da yüzde 3 ve Avrupa Birliği'nde yüzde 3 gerilemesi bekleniyor.

AB'de 2022 ve bu yılki düşüşün ardından, elektrik tüketiminin son 20 yıldaki en düşük seviyesine gerileyeceği hesaplanıyor. Küresel elektrik talebinin, ekonomik görünümün iyileşmesiyle 2024'te yüzde 3,3 büyüyerek toparlanma göstereceği öngörülürken, dünya elektrik talebinde gelecek 2 yıldaki büyümenin tamamının yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılanması bekleniyor.

AB'den Latin Amerika ve Karayip Ülkelerine Yatırım Planı

AB-Latin Amerika ve Karayip Ülkeleri Zirvesi'nde konuşan von der Leyen, AB'nin "Global Gateway" (Küresel Geçit Kapısı) adı verilen projesi kapsamında Latin Amerika ve Karayip ülkelerine toplam 45 milyar euroyu aşan bir yatırım paketi tahsis ettiklerini bildirdi. Von der Leyen konuşmasında, "Bugün Latin Amerika ve Karayipler için yatırım gündemimizi başlatmaktan mutluluk duyuyorum. Global Gateway bayrağı altında, Latin Amerika ve Karayipler'e 45 milyar euronun üzerinde yüksek kaliteli Avrupa yatırımını götürmeyi öneriyoruz." ifadesini kullandı.

AB Komisyonu Başkanı von der Leyen, "Temiz hidrojenen kritik hammaddelere, yüksek performanslı veri kablosu ağından en gelişmiş mRNA aşularının üretilmesine kadar 135'ten fazla proje halihazırda yolda. Aynı zamanda halihazırda sahip olduğumuz anlaşmaları modernize etmeye de yakınız. Şili ile ticaret anlaşması yaptık. Arjantin ile anlaştık. İmzayı attık. Meksika'yı da dört gözle bekliyoruz." dedi.

Rusya'da Dijital Rublenin Kullanımı Başlıyor

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, ülkede dijital rublenin yürürlüğe girmesine yönelik yasayı onayladı.

Rus rublesinin nakit ve nakit olmayan kullanım şekillerine ilaveten dijital olarak da kullanılmasını öngören kararnameye göre, kurulacak yeni elektronik platform üzerinden yeni ruble formatında işlemler yapılabilecek.

Kararnamede, söz konusu platformun Rusya Merkez Bankası tarafından yönetileceği belirtildi.

Japonya'nın Çin'e Karşı Çip Kısıtlamaları Yürürlüğe Girdi

amaçlı yüksek teknolojili çip üretimini kısıtlamaya yönelik çabaları kapsamında uygulayacağını duyurduğu ihracat kısıtlamaları, yürürlüğe kondu. Japonya, bu kapsamda çip yapımında kullanılan 23 malzemenin ihracatını izne tabi tutuyor. Ülkede söz konusu malzemeleri üreten 10 civarındaki şirketin bu kısıtlamalardan etkilenmesi bekleniyor.

Japonya'nın, gelişmiş çip yapımında kullanılan ekipmanların ihracatında Çin'e koyduğu kısıtlamalar, yürürlüğe girdi.

Kyodo News'in haberine göre, Japonya'nın, ABD öncülüğünde Çin'in askeri

Almanya'dan 20 Milyar Avroluk Çip Teşviki

Almanya'da Olaf Scholz hükümeti, ülkede teknoloji sektörünü desteklemek ve artan jeopolitik gerilimle birlikte kritik bileşenlerin tedarikini güvence altına almak amacıyla yarı iletken üretimini desteklemek için 20 milyar dolar teşvik sağlamayı planlıyor.

Söz konusu kaynak İklim ve Dönüşüm Fonu'ndan çekilecek. 2027 yılına dek Alman ve uluslararası şirketlere dağıtılacak. KTF olarak bilinen bütçe dışı fon başlangıçta ekonominin karbondan arındırılmasına yatırım yapılması için kurulmuştu ancak Almanya'nın planlı kamu harcamalarını dizginleme çabaları sonrası fonun kapsamı genişletildi.

Teknoloji Şirketleri, ABD'nin Yapay Zekaya İlişkin Güvenlik Tedbirlerini Kabul Etti

OpenAI, Amazon, Google, Meta, Dört şirketin yanı sıra Anthropic, Microsoft ve diğer önde gelen Inflection ve ChatGPT'yi teknoloji şirketlerinin, ABD geliştiren OpenAI şirketlerinin, hükümetinin belirlediği yapay zeka "kısmi olarak bağımsız uzmanlar güvenliğine ilişkin tedbirlerine tarafından yürütülecek" güvenlik uymayı gönüllü olarak taahhüt ettiği testlerini uygulamayı gönüllü olarak kabul ettiği bilgisi yer aldı.

Söz konusu tedbirler, ticari amaçla Güvenlik testlerinin, yapay kullanılan yapay zeka sistemlerinin, zekanın teşkil ettiği sorunların üçüncü taraflarca denetlenmesine ve büyük bir çoğunluğunu oluşturan vatandaşların kişisel bilgilerinin biyogüvenlik ve siber güvenlik korunmasına ilişkin kuralları risklerine karşı koruma sağlaması içeriyor.

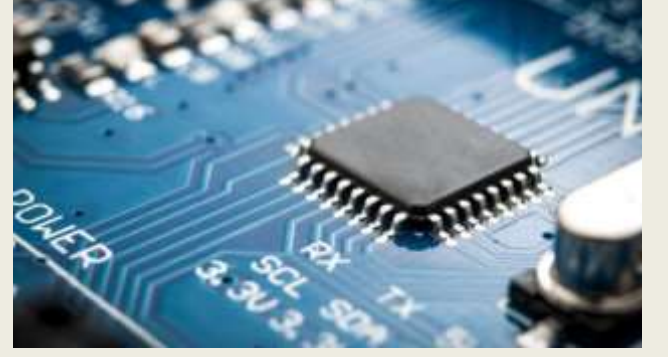
Şirketler, ayrıca, söz konusu tedbirler kapsamında teknolojilerindeki kusur ve riskleri de kamuya duyurmayı kabul etti.

Hindistan ve Japonya'dan Çip Mutabakatı

Hindistan ve Japonya, çip tedarik zincirini güçlendirmek amacıyla mutabakat zaptı imzaladı. Hindistan Elektronik ve Bilgi Teknolojileri Bakanı Ashwini Vaishnaw ile Japonya Ekonomi ve Ticaret Bakanı Yasutoshi Nishimura tarafından Hindistan'ın başkenti Yeni Delhi'de imzalanan mutabakat zaptıyla taraflar, çiplerin tasarımı, üretimi, ekipman araştırması ve tedarik zincirini güçlendirme konusunda anlaşta.

Görüşmenin ardından düzenlenen basın toplantısında konuşan Vaishnaw, herkesin esnek bir çip tedarik zinciri istediğini, bu konuda Hindistan ve Japonya'nın çok önemli iki ortak olduğunu belirtti.

Çip endüstrisinin 650 milyon dolardan 1 trilyon dolara ulaşan bir sektör haline geleceğine dikkati çeken Vaishnaw, bunun dünyanın birçok yerinde önemli bir büyümeye işaret ettiğini ve iki ülkenin bu konuda öncü olabileceğini söyledi.

Vaishnaw, Japonya'nın çip konusunda dünya lideri şirketlere ev sahipliği yaptığını kaydederek, "Bu üssü Hindistan'a getirebilirsek, bu büyük bir kilometre taşı olacak." ifadesini kullandı.

AB Rusya'ya Yönelik Yaptırımların Süresini Uzattı

AB Konseyinden yapılan açıklamada, ilk olarak Rusya'nın Ukrayna'nın istikrarsızlaştırılmasına yönelik eylemleri nedeniyle 2014'te başlatılan yaptırımların süresinin 31 Ocak 2024'e kadar uzatıldığı bilgisi verildi.

AB'nin yaptırımları, Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısı sonrasında Şubat 2022'de genişletilmişti. Rusya'ya yönelik yaptırımlar, ticaret, finans, sanayi, teknoloji, ulaşım, çift kullanımlı ve lüks ürünleri de içeren geniş bir yelpazede sürüyor.

Deniz yoluyla taşınan ham petrol ile bazı petrol ürünlerinin Rusya'dan AB'ye ithalatına yönelik yasak, bazı Rus bankalarının uluslararası ödeme sistemi SWIFT'ten çıkarılması ve çok sayıda yayın kuruluşunun faaliyetlerinin askıya alınması da yaptırımlar arasında yer alıyor.

Google'dan Haber Yazabilecek Yapay Zekâ Teknolojisi

Google'ın, haber içerikleri üretebilecek 'Genesis' isimli yeni yapay zeka teknolojisini test ettiği duyuruldu. Gazetecilere yardımcı olması için geliştirilen yapay zeka teknolojisi, ABD'nin önde gelen gazetelerinden The New York Times, The Washington Post ve The Wall Street Journal'ın sahibi olan News Corp'un yöneticilerine sunuldu.

Google'ın "Genesis" adını verdiği teknolojinin, kendisine verilen güncel olaylar dahil her türlü veriden, haber metni hazırlayabildiği belirtildi.

Google, gazeteciler için "kişisel asistan" olarak hizmet vermesi için tasarladığı bu teknolojinin, gazetecilere daha önemli haberler için zaman kazandıracağını düşünüyor. Söz konusu sunuma katılan bazı yöneticiler, Genesis'i "rahatsız edici" bularak, "doğru haber yazmak için önemli noktalardan bazılarının göz ardı edildiğini" ifade etti. Google Sözcüsü Jenn Crider ise yaptığı açıklamada "Genesis, gazetecilerin haber yazmak ve bunları doğrulamakta sahip oldukları temel rolün yerini almayı amaçlamıyor." değerlendirmesinde bulundu.

New York City Üniversitesinden Prof. Jeff Jarvis, Google'ın yeni teknolojisinin, potansiyel olumlu ve olumsuz yanları olduğunu belirterek, "Bu teknoloji, olgusal bilgileri güvenilir şekilde sunabiliyorsa, gazeteciler kullanmalıdır." ifadesini kullandı.

Euro Bölgesi Resesyondan Kurtuldu

Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat), Euro Bölgesi'nin 2023 yılı birinci çeyrek büyüme oranlarına ilişkin son verileri yayımladı.

Eurostat'ın internet sitesinde yer alan güncellenmiş rakamlara göre, Euro Bölgesi ekonomisi 2022'nin son çeyreğinde yaşanan daralmanın ardından bu yılın ilk çeyreğinde gayrisafi yurt içi hasılasında (GSYİH) değişim yaşamadı. Bu, 20 ülkeli birliğin resesyondan kaçınmış olduğu anlamına geliyor. Veri güncellenmeden önce, Ocak-Mart dönemi için yüzde 0,1'lik bir daralma açıklanmıştı.

BAE ve Hindistan Yurt Dışı Para Transferlerinde Anlaştı

BAE Devlet Başkanı Muhammed bin Zayid Al Nahyan ve Hindistan Başbakanı Narendra Modi'nin huzurunda Merkez Bankası başkanlarının anlaşma imzaladığı belirtildi.

Buna göre "Yerel Para Birimi Kullanma Sistemi" oluşturularak, Hindistan rupisi ve BAE dirhemi karşılıklı para transferinde kullanılabilir. Haberde, "Anlaşma, tüm mevcut hesapların transferi ve izin verilen sermaye transferini kapsamaktadır." ifadesine yer verildi.

İki ülke arasında Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının geçen yıl imzalandığı aktarılan haberde, bu anlaşmayla iki ülkenin gümrük vergilerinin azaltıldığı kaydedildi.

Suudi Arabistan İle Japonya Arasında 26 Anlaşma İmzalandı

Japonya Başbakanı Kişida Fumio, Orta Doğu turunun ilk durağı Suudi Arabistan'da, Yatırım Bakanı Halid el-Falih ile bir araya geldi.

Bakan Falih, imzalanan anlaşmalar ve protokollerin iki ülke arasındaki ekonomik ve ticari ilişkileri güçlendirmeye katkı sağlayacağını, ortaklığı genişleteceğini söyledi.

Yapılan 26 anlaşma ve protokolün temiz enerji alanlarında yoğunlaştığını kaydeden Bakan Falih, bunların yenilenebilir enerji, hidrojen enerjisi, uzay, teknoloji, tarım, eğlence, yapay zekâ gibi bir alanı kapsadığını söyledi. Falih, "İki ülke arasında imzalanan anlaşmalar gelecek dönemde ekonomik ortaklığı yeni düzeylere taşıyacaktır" dedi.

Nissan Motor ve Renault SA'nın Elektrikli Araç Girişimi

Nissan Motor, Renault SA'nın elektrikli araç girişimi Ampere'ye yatırım yapma planlarını tamamladı ve iki şirket arasındaki sorunlu otomotiv ittifakını tekrardan dengeye oturtmak için aylardır süren müzakereleri sonuçlandırdı.

Şirketler, yaptıkları açıklamada, Nissan'ın girişime 600 milyon euroya (663 milyon dolar) kadar yatırım yapacağını açıkladı. Ayrı bir gelişme olarak iki şirket, Renault'nun Nissan'da sahip olduğu hisse

miktarını yüzde 15'e düşürmesi ve mevcut yüzde 43'lük hissesinin geri kalanını Fransız bir üçüncü tarafa devretmesi için yapılan anlaşmayı resmileştirdi.

Renault CEO'su Luca de Meo konuyla ilgili yaptığı açıklamada, "Bu anlaşmalar, yüz milyonlarca dolar değer yaratma potansiyeli olan kritik pazarlarda dünya çapında ticari operasyonları yeniden etkinleştirmek için bize sağlam bir temel sağlıyor.

Bize günümüzün hızla gelişen ortamında her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyduğumuz stratejik çevikliği veriyorlar" ifadelerini kullandı.